

ชื่อเรื่อง การค้นคว้าแบบอิสระ การวิเคราะห์สถานการณ์ทางคลินิกเกี่ยวกับการจัดการดูแล
เพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง
โรงพยาบาลนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาว เกษณี ศรีบุญปวน

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. พิกุล บุญช่วง

บทคัดย่อ

การป้องกันภาวะแทรกซ้อนเป็นสิ่งสำคัญในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง การจัดการดูแลเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนควรประกอบด้วยการจัดการด้านโครงสร้าง กระบวนการ และด้านผลลัพธ์ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดูแลผู้ป่วย การวิเคราะห์สถานการณ์ทางคลินิกครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายโครงสร้าง กระบวนการ และผลลัพธ์ ในการจัดการดูแลเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่มารับบริการในโรงพยาบาลนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรประกอบด้วยผู้บริหารทางการแพทย์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง เลือกกลุ่มตัวอย่างผู้รับบริการและบุคลากรสุขภาพแบบเจาะจงประกอบด้วยผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่มารับการรักษาระหว่างเดือนเมษายน 2553 ถึงมิถุนายน 2553 จำนวน 20 คน ผู้ดูแลจำนวน 20 คน และบุคลากรสุขภาพ จำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง และผู้ดูแล ผู้บริหารทางการแพทย์ และบุคลากรสุขภาพ 2) แบบสังเกตการปฏิบัติงานของบุคลากรสุขภาพ 3) แบบสำรวจด้านโครงสร้าง 4) แนวคำถามในการประชุมกลุ่ม 5) แบบประเมินความสามารถของผู้ดูแล และ 6) แบบบันทึกการเกิดภาวะแทรกซ้อนสำหรับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาและวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า

1. ด้านโครงสร้างการดูแล มีนโยบาย มีการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดในการดูแลที่ชัดเจน มีเครื่องมือในการวินิจฉัยชนิดโรคหลอดเลือดสมอง มีแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง แต่ไม่มีหน่วยบริการเฉพาะสำหรับการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง แพทย์และทีมการดูแล หรือบริการทางด่วนสำหรับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง
2. ด้านกระบวนการดูแล พยายามให้การดูแลผู้ป่วยและให้ความรู้แก่ผู้ป่วยและผู้ดูแลเกี่ยวกับโรคและการปฏิบัติของผู้ดูแล แต่ไม่มีสื่อการสอนและคู่มือสำหรับผู้ป่วย มีการฝึกทักษะการดูแลสำหรับผู้ดูแลเพียงครั้งเดียวก่อนกลับบ้าน พยายามและเกื้อหนุนให้ความรู้เรื่องยาแก่ผู้ป่วยและผู้ดูแลก่อนจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล มีการให้ความรู้และสอนวิธีการบริหารร่างกายโดยนักกายภาพบำบัด และมีการวางแผนการจำหน่าย แต่การติดตามเยี่ยมบ้านทำได้ไม่เพียงพอ
3. ด้านผลลัพธ์การดูแล พบว่าการบันทึกผลลัพธ์ยังไม่สมบูรณ์ อุบัติการณ์การเกิดภาวะแทรกซ้อน อัตราการกลับเข้ารับการรักษาซ้ำจากการเกิดภาวะแทรกซ้อน ระยะเวลานอนในโรงพยาบาล รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลต่อคนสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของโรงพยาบาลนครพิงค์ ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางเพื่อวางแผนการพัฒนาคุณภาพการดูแลเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง โรงพยาบาลนครพิงค์ โดยปรับปรุงการปฏิบัติของบุคลากรสุขภาพ ควรจัดให้มีการจัดการดูแลโดยทีมการดูแลผู้ป่วยที่มีประสิทธิภาพ และแนะนำให้มีการจัดระบบบริการทางด่วนและมีพยาบาลผู้ปฏิบัติการขั้นสูง

Independent Study Title	Clinical Situational Analysis of Care Management to Prevent Complications Among Stroke Patients at Nakornping Hospital, Chiang Mai Province
Author	Miss Kesanee Sriboonpuan
Degree	Master of Nursing Science (Adult Nursing)
Independent Study Advisor	Associate Professor Dr. Pikul Boonchuang

ABSTRACT

Prevention of complications is important in caring for stroke patients. Care management for prevention of complications should consist of structure, process, and outcome management in order to be effective in patient care. This clinical situational analysis aimed to describe the structure, process and outcome of care management to prevent complications among stroke patients in Nakornping hospital, Chiang Mai province. Populations were composed of nurse administrators and documents related to care management of stroke patients. Samples of clients and health care personnel were purposively selected and consisted of 20 stroke patients who received care during April to June 2010, 20 care givers, and 14 health care personnel. The research instruments consisted of 1) interview forms for stroke patients and their care givers, nurse administrators, and health care personnel, 2) health care practice observation form, 3) the structure of care checklist, 4) question guide for group discussion, 5) care giver's ability assessment form, and 6) stroke's complications recording form. Data were analyzed using descriptive statistics and content analysis.

The results revealed that:

1. In terms of structure of care: there was a policy for stroke care management; goals and indicators of care also were clearly identified. There were tools for the diagnosis of stroke type and clinical practice guidelines for stroke patient care. However, there were no stroke unit, neurological physician, patient care team, or stroke fast track services for stroke patients.

2. In terms of process of care: nurses provided patient care and gave knowledge to patients and their care givers regarding disease and care giver's practice but without educational materials or handbooks. There was only one time skill training for care givers before discharge home; knowledge of medicine was given by nurses and pharmacists; and physical training by physical therapists was given before discharge from hospital. Discharge planning was done but home visits were inadequate.

3. In terms of outcome of care: documentation of outcomes were not complete; stroke complication incident, readmission rate with complications, length of stay in hospital and cost for medical treatment per 1 person were higher than Nakornping hospital standard criteria.

The study findings could be used as guidelines for improvement of care management to prevent stroke complications at Nakornping hospital by improving practice among health care personnel. An effective patient care team, stroke fast track services, and advanced practice nurse should be provided.